

Valtuustoaloite / kunnanhallituksen kokousrytmi ja hallituksen koko

Kunnanhallitus 11.08.2025 § 160

Asian valmistelija(t): talous- ja hallintojohtaja Matias Penttinen

Kokoomuksen ja Perussuomalaisten yhteinen valtuustoryhmä jätti valtuuston 2.6.2025 kokouksessa valtuustoaloitteen kunnanhallituksen siirtymisestä kolmen viikon kokousrytmiin ja hallituksen koon tarkastamisesta.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Harri Nissinen

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää lähettää aloitteen kunnanjohtaja Harri Nissisen valmisteltavaksi.

Päätös

Kunnanjohtaja teki muutetun päätösehdotuksen: Kunnanhallitus päättää lähettää aloitteen kunnanjohtaja Harri Nissisen ja kunnanhallituksen puheenjohtaja Pauliina Maukosen valmisteltavaksi..

Hyväksyttiin muutetun päätösehdotuksen mukaisesti.

Kunnanhallitus 29.09.2025 § 201
108/00.00.01/2025

Asian valmistelija(t): kunnanjohtaja Harri Nissinen, kunnanhallituksen puheenjohtaja Pauliina Maukonen

1. Kolmen viikon kokousrytmi

Aloitteen tekijät perustelevat kolmen viikon kokousrytmiin siirtymistä päätösasioiden huolellisemmalla valmistelulla, sote-uudistuksen myötä vähentyneillä päätettävien asioiden määrällä sekä kokouspalkkioilla. Aloitteen tekijät esittävät, että Joutsan kunnanhallitus käynnistää selvityksen siirtymisestä kolmen viikon kokousrytmiin uuden valtuustokauden aikana, tavoitteena toteuttaa muutos vuoden 2026 aikana ja että kunnanhallitus valmistelee asiasta kattavan selvityksen, jossa arvioidaan ehdotettujen muutosten vaikutukset kustannuksiin, päätöksenteon laatuun ja hallinnon toimivuuteen, hyödyntäen Jämsän hallintosäännön joustavia käytäntöjä. Selvityksen odotetaan valmistuvan viimeistään vuoden 2026 aikana, jotta muutokset voidaan huomioida hallintosäännön päivityksessä.

Joutsan kunnanhallituksen kokousrytmi noudattaa toistuvien käsiteltävien asioiden osalta vuosikelloa. Kunnanhallitus päättää kokouspäivät puolivuositain. Pääsääntö kokousohjelmassa on ollut kahden viikon kokousrytmi kuitenkin niin, että asioiden salliessa kokousväli on voinut olla kolme viikkoa ja asioiden vaatiessa esimerkiksi talousarvion valmistelun yhteydessä kokouksia on pidetty viikoittain. Kokoukset ovat nykymallilakin venyneet kahden, kolmen tunnin mittaiseksi. Kokouksen pituuteen vaikuttavat kokoukseen valmistautuminen, aktiivinen kuunteleminen, kunnioittava puhe sekä aiheessa ja aikataulussa pysyminen. Pitkäksi venyvissä kokouksissa osa käsiteltävistä asioista käsitellään pintapuolisesti

etenkin kokouksen loppuvaiheessa. Kokousrytmiä harventamalla kokouksessa käsiteltävien asioiden määrä yhdessä kokouksessa kasvaa ja tehottomuus lisääntyy. Kahden viikon kokousrytmi sopii myös valmistelijoille: Valmisteluun on riittävästi aikaa, eikä käsiteltävät asiat siirry aikataulusyitten takia liian pitkälle. Sote-asioiden siirtyminen hyvinvointialueelle ei ole huomattavasti vaikuttanut käsiteltävien asioiden määrään. Tilalle on tullut muun muassa työllisyyden hoitoon ja hyvinvointiin liittyviä asioita. Ennen hyvinvointialueiden perustamista, Joutsan kunnan perusterveydenhuollon järjestämisvastuu oli Keski-Suomen sairaanhoitopiirillä ja palvelut tuotti seututerveyskeskus, joten sote-asioista hyvinvointialueille siirtyivät käytännössä vain sosiaalitoimeen liittyvät asiat.

Kokousrytmin harventuessa kokouksessa käsiteltävien asioiden määrä kasvaa, kokoukset pitenevät, keskittyminen ja tehokkuus heikkenee. Tutkimusten mukaan optimipituus kokoukselle ilman taukoa on enintään kaksi tuntia. Pikemminkin kokousohjelmaan olisi lisättävä tarvittaessa vaikkapa etäkokouksina pidettäviä kunnanhallituksen kokouksia, joissa käsiteltäisiin määräaikoihin perustuvia kiireellisiä asioita.

Kokousohjelma vaikuttaa maksettavien kokouspalkkioiden määrään, mutta kokouspalkkioiden suuruuden ollessa maltillinen, kokouspalkkioiden määrä ei ole kovin merkittävä tekijä kuntataloudessa.

2. Hallituksen koko

Kunnan itsehallintoon kuuluu, että valtuustolla on laaja harkintavalta, kun se päättää kunnan hallinnon rakenteista. Kunnanhallitukseen kuuluu Joutsan hallintosäännön mukaan 9 jäsentä. Toimielimen jäsenet valitaan Kuntalain 23 § mukaan valtuuston toimikaudeksi, jollei valtuusto ole päättänyt, että heidän toimikautensa on valtuuston toimikautta lyhyempi, tai jäljempänä toisin säädetä. Kunnanhallituksen, tarkastuslautakunnan sekä muiden lautakuntien jäsenet on valittu Joutsassa valtuustokauden ajaksi 2.6.2025 pidetyssä valtuuston kokouksessa.

Valtuustoaloitteessa todetaan seuraavasti: ”Joutsan kunnanhallituksessa on yhdeksän jäsentä, mikä on suuri suhteessa 23-jäseniseen valtuustoon. Vertailun vuoksi Jämsässä kunnanhallitus pieneni 1.6.2025 seitsemään jäseneseen ja valtuuston koko pienentyi samana ajankohtana 43:sta 31 jäseneseen.” Oheiseen taulukkoon on kerätty satunnaisotannalla Joutsan ja Jämsän kokoisille kunnille muutamia vertailukuntia. Taulukko osoittaa, että hallituksen koko vaihtelee kunnittain eikä sillä ole suoraa yhteyttä valtuuston kokoon. Joutsan kunnanhallituksen jäsenten osuus valtuutetuista ei myöskään ole taulukon mukaan poikkeuksellinen, toisin kuin valtuustoaloitteessa esitetään.

Kunta	Asukasluku 2024	Valtuuston koko 2025	Hallituksen koko 2025
Hankasalmi	4509	23	9
Hartola	2482	23	7
Isokyrö	4320	27	10
Joroinen	4552	21	7
Joutsa	4099	23	9
Jämsä	19 116	31	7
Kaustinen	4118	21	9
Kontiolahti	15 071	35	9
Loimaa	15 295	33	11

Loppi	7657	27	11	
Mänttä-Vilppula	9270	31	9	
Petäjävesi	3552	19	7	
Pihtipudas	3692	19	9	
Toivakka		2349	21	7
Varkaus	19 669	35	9	

Hallinnon tehokkuutta arvioitaessa on hyvä huomioida, että kunnat ovat hallintorakenteeltaan ja toiminnaltaan erilaisia. Esimerkiksi Jämsässä kunnanhallituksen alaisuudessa toimii mm. erillinen henkilöstöjaosto henkilöstöasioiden käsittelyä varten ja siihen kuuluu 5 luottamushenkilöjäsentä. Joutsassa nämä asiat kuuluvat suoraan kunnanhallitukselle.

Toisten kuntien hyvistä käytännöistä tulee ottaa oppia. Jämsän hallintomallin tehokkuutta ei kuitenkaan pystytäkään tässä vaiheessa luotettavasti arvioimaan, koska valtuustokautta on kulunut vasta kolme kuukautta. Päätöksenteon laadun arviointiin ei ole olemassa luotettavia, puolueettomia mittareita.

Kunnanhallituksen ja muiden toimielinten kokoonpanoa tulee arvioida kokonaisuutena Kuntalain mukaisesti seuraavia kuntavaaleja edeltävän vuoden loppuun mennessä. Aloite ei anna tässä vaiheessa aihetta hallintosääntömuutokseen. Kunnanhallitus pitää tärkeänä kunnanvaltuutettujen osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia kunnan päätöksenteossa. Valta ei saa kasaantua vain harvoille. Osallisuus vahvistuu toimielintyöskentelyn kautta, mikä parantaa tiedonkulkua ja tiedolla johtamista sekä lisää päätöksenteon vaikuttavuutta.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Harri Nissinen

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää antaa aloitteeseen em. vastineen ja toteaa, että kokousrytmin osalta noudatetaan kunnan päätöksenteon vuosikelloa ja joustavasti nykyistä kokousrytmiä, eikä hallintosääntöä ole tarpeellista muuttaa kunnanhallituksen koon osalta.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.